

NATURBRUKETS
YRKESNÄMND

Januari 2013

NYHETSREV nr 23 – 2013

Välkommen till NYN:s nyhetsbrev som utkommer ca två gånger per år.
Läs mer på www.nyn.se

Gröna Jobb

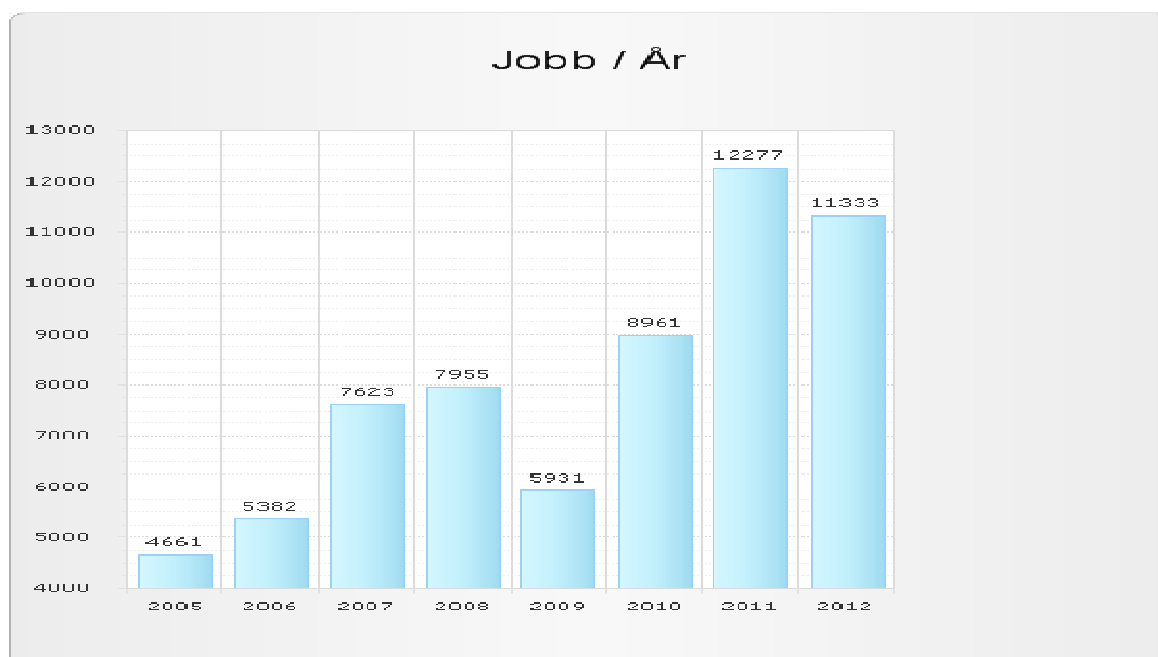
Allmänt

Året har precis börjat. Vi lägger 2012 till handlingarna och sammanfattar ett mycket gott år för Gröna Jobb. Utökningen med Plugga Grönt har varit lyckosamt. Både Gröna Jobb och Plugga Grönt finns nu på Facebook.

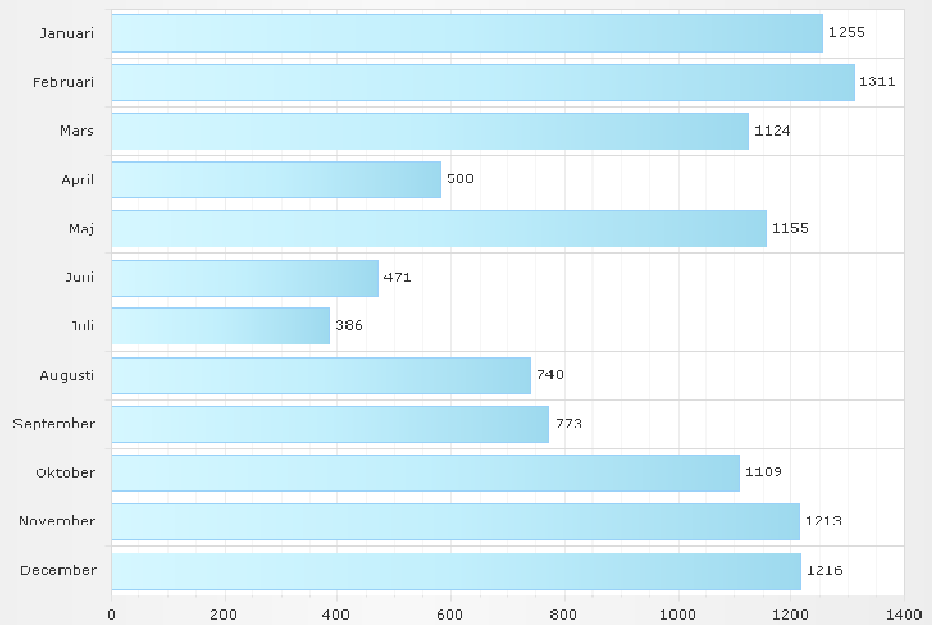
Besöksstatistik

Vi har förändrat statistikverktyget för beräkning av besök på sidan. Tidigare har Gröna Jobb legat på mycket höga siffror beroende på diverse sökmotorer och annat som gått in på sidan varje dygn. När vi nu räknar unika besökare, dvs. de personer som aktivt sökt och gått in på sidan, så hamnar vi på 10-12 000 i månaden, vilket får ses som en mycket bra siffra.

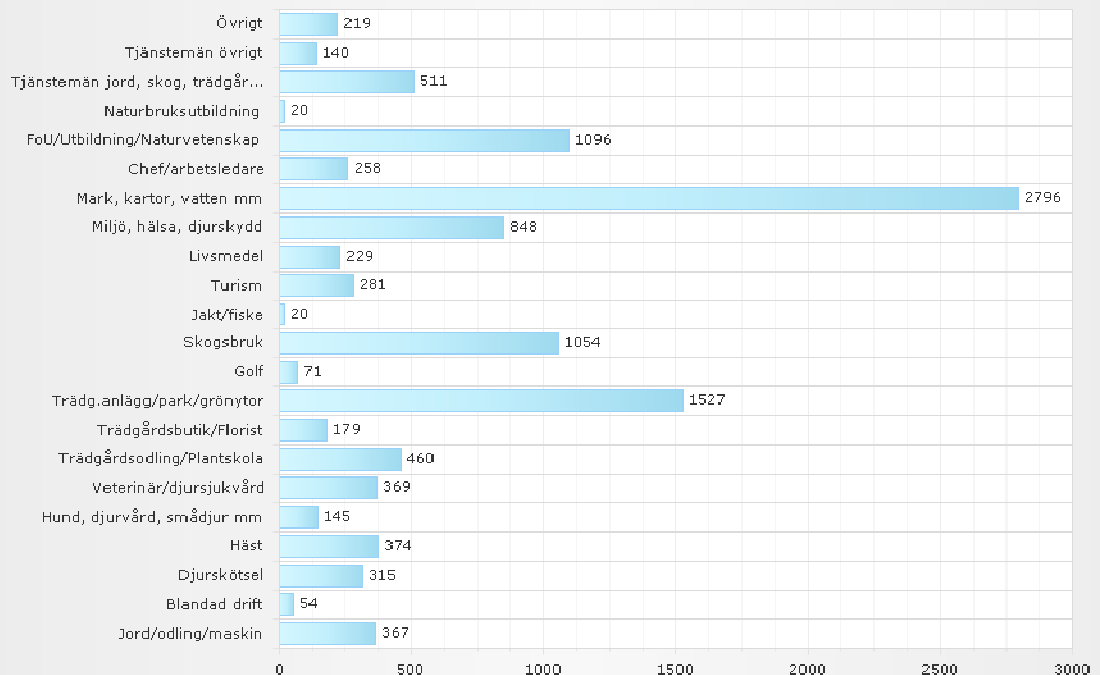
Jobbutbud

Jobb / Månad (2012)

Jobb / Kategori (2012)

Trädgårdsanläggningsbranschen fortsätter att dominera utbudet av jobb. Det stora antalet jobb under mark/kartor/vatten härrör sig från snöskottarjobb.

Grönt Kort - på gång inför vårterminen

Trädgård

Projektet Grönt Kort Yrkesodling trädgård övergår fr.o.m. i år till fast verksamhet inom NYN, efter att ha utvecklats av GRO. Administrationen kommer att hanteras av NYN. Diplomerare för trädgård är Maria Runnerstam, Hvilan och Bertil Tallving, Finspång. För kontaktuppgifter, se www.nyn.se

Anmäl elever snarast!

NYN:s diplomerare är i full färd med att planera för den kommande säsongen. Våra utvärderingar visar att eleverna är mycket positiva till diplomeringen och har stor nytta av sitt Gröna Kort.

Det är en del skolor som ännu inte anmält elever för diplomering. Därför är det viktigt att snabbt anmäla till Grönt Kort – först till kvarn gäller. Meddela om anmälan gäller mjölk, gris, växtodling eller trädgård. Utöka gärna målgruppen elever i åk 3 med elever som har motsvarande kompetens, exempelvis påbyggnadsutbildningar och liknande. Tveka inte att anmäla även om ni bara har några få elever som är intresserade – vi försöker då samordna diplomeringen med andra skolor. Diplomeringsarna kommer främst att genomföras under vårterminen och kostar 300 kr per elev vilket betalas i samband med provet.

Välkomna kontakta;

Grönt Kort Yrkesodling trädgård: Bertil Tallving tallving@hotmail.com
070-2458394 eller Maria Runnerstam maria.runnerstam@hvilanutbildning.se
070-8939626, 040-463722

Grönt Kort Mjölk: Catharina Matsdotter, kattis@kajson.se 070-2666949.

Grönt Kort Gris: Anne J Andersson, hortegarden@lm.lrf.se 073-8560263.

Grönt Kort Växtodling: Peter Barring, peter.barring@telia.com 070-3436959
eller Claes Pettersson, claes_pettersson@hotmail.com 070-8466263.

Utveckling av samarbetet 2014

Våra diplomerare kommer under våren fortsätta dialogen med naturbruksgymnasierna om hur vi kan utveckla samarbetet för framtiden. År 2013 är sannolikt sista året NYN diplomerar Grönt Kort i sin nuvarande form mot bakgrund av att det nya Gymnasiearbetet, som utgår från branschens kriterier, börjar ta form. Bl.a. kommer en enkät angående önskemål/synpunkter från skolorna på hur en fortsättning av diplomeringarna kan se ut 2014 och framåt.

Diplomerarna inbjudna av Skolverket

NYN:s diplomerare var i augusti inbjudna till Skolverket för att delge NYN:s erfarenheter av arbetet med Grönt Kort och hur dessa erfarenheter kan användas i det fortsatta samarbetet mellan näring och naturbruksskolorna kring elevernas gymnasiearbeten. Skolverket har i samråd med de centrala yrkesnämnderna arbetat fram exempel på gymnasiearbeten. De hittills framtagna exemplen gäller för mjölkproduktion och trädgårdsyrket.

NYN arbetar för att Skolverket skall ta fram fler exempel som kan användas när arbetslivet framöver skall medverka då eleverna vid naturbruksgymnasierna gör sina gymnasiearbeten inom ramen för den nya gymnasieskolan (GY 2011).

Yrkesbevis

Trädgårdsnäringens Centrala Yrkeskommitté, TCYK, har kommit igång med tester på en ny portal och hade den första utbildningsdagen för utbildningsanordnarna i början av januari i år.

De första 18 personerna gjorde testerna i november och det fungerade bra. Nu går arbetet vidare med att få till tester för alla TCYK:s 12 yrkesbevis. I dagslägen är fyra klara och målet är att alla skall vara klara under 2013.

Statistik för januari till december 2012 (antal yrkesbevis).

Skötsel och förvaltning	64
Ritningsläsning, avvägning och utsättning	42
Markbetong och asfalt	36
Trappor och murar	31
Naturstensarbeten - steg 1,2,3	73
Gräsanläggning	6
Växtkännedom - steg 1,2,3	162
Beskärning och trädvård.	80
Lekredskap och träarbeten	<u>39</u>
Totalt	543

Aktuellt från styrelsen

NYN-styrelsens septembersammanträde hölls på SLU i Ultuna. Vid mötet diskuterades bl.a. SLU:s strategi för att ta emot de ”nya” naturbrukseleverna. Delar av SLU:s ledning ställde upp och presenterade SLU:s utbildningar, samt pekade på vilka utmaningar universitetet står inför. Konstaterade NYN-styrelsen sammanfattningsvis vikten av att SLU erbjuder bastermin för de NB-elever som har grundläggande högskolebehörighet (2500 gymnasiepoäng), samt vikten av att kommunicera att ca 40 procent av studenterna kommer in på SLU via högskoleprovet, vilket skall ses som en möjlighet.

Vid styrelsens sammanträde i december beslöts bl.a. att planera för ett uppföljande möte med Utbildningsdepartementet 2013 i syfte är att belysa problematiken med den naturvetenskapliga behörigheten hos naturbrukseleverna utifrån ett brett perspektiv, som högskolans och särskilt SLU:s möjligheter att underlätta mottagande av studenterna, samt även problemet med utexaminerade från de långa universitetsutbildningarna som, enligt näringens mening, ofta saknar tillräcklig praktisk erfarenhet (anställningsbarhet).

Samverkan med HYN och SYN

I september höll de centrala yrkesnämnderna Hästnäringens Yrkesnämnd, HYN, NYN och Skogsbrukets Yrkesnämnd, SYN, ett gemensamt AU-möte,

vilket blivit en årlig tradition. För årets möte var SYN värd och mötet hölls på SLA i Stockholm. Marianne Eriksson, kommunikationsansvarig på LRF Skogsägarna, informerade om skogsägarrörelsen och kompetensfrågor. SYN:s ordförande Bengt Brunberg, hållbarhetschef på Korsnäs AB, informerade om Korsnäs arbete med kompetensförsörjning vilket är en central fråga för bolaget.

HYN, NYN och SYN annonserade gemensamt i Studie- och yrkesvägledarens tidning Vägledaren nr 4 2012 (se bild nedan).

Jobb inom de Gröna näringarna!

Det råder en stark framtidstro inom de gröna näringarna samtidigt som det nya Naturbruksprogrammet ger möjligheter både för den som vill jobba direkt efter gymnasiet eller läsa vidare vid lantbruksuniversitetet, SLU.

Naturbruket är ett område med mängder av fria, kreativa jobb nära djur och natur där man dagligen ser konkreta resultat av sitt arbete. Här finns de moderna jobben inom lantbruk, trädgård, hästnäring och skogsbruk! I en sektor där även forskning och utveckling är livsviktiga delar.

Gå in på www.gronajobb.se för att se alla lediga jobb.
På www.pluggagrönt.se kan du läsa om alla gröna gymnasieutbildningar.

Foldern **Vägen till gröna sköna jobb** beställs från Distributionservice tel 08-550 949 80, eller e-post info@distributionservice.se

När det gäller **Arbetsmarknad och yrken med hästar** gå in på HYN:s hemsida www.hyn.se

Hästnäringens Yrkesnämnd, HYN
www.hyn.se

Naturbrukets Yrkesnämnd, NYN
www.nyn.se

Skogsbrukets Yrkesnämnd, SYN
www.syn-kurser.se, www.dra.se

Planer finns att utöka annonseringen.

Elevstatistik - naturbruksprogrammet

Drygt 500 elever per år utbildas inom Naturbruksprogrammets inriktning jordbruk, ca 80 elever utbildas inom trädgård och 300 elever inom skog. F.n. minskar antalet naturbrukselever, dels pga. minskande elevkullar, dels pga. kommunikationsproblem kring möjligheterna med den nya yrkesutbildningen. För inriktning trädgård är detta ett mycket allvarligt problem, medan inriktning jordbruk har relativt stabilt antal elever genom åren.

Skolorna rapporterar att de har haft svårt att nå ut med budskap om att Naturbruksprogrammet kan kompletteras med högskolebehörighet. Många elever och föräldrar tror att yrkesprogram är återvändsgränder och har därför satsat på teoretiska program, ofta påhejade av grundskolornas Studie- och yrkesvägledare, SYV. LRF har bl.a. mot denna bakgrund skapat siden Plugga Grönt www.gronajobb.se som ett sätt att få fler elever att upptäcka naturbruk. Många naturbruksgymnasier har också svag förankring i det lokala/regionala arbetslivet, vilket kan vara en orsak att naturbruksprogrammet minskat sin attraktion bland eleverna.

Det bör påpekas att Högskoleförberedande gymnasieprogram inte får komplettera med Yrkesexamen. Däremot har elev på ett Yrkesprogram rätt att alltid komplettera med högskoleförberedande kurser.

Elev vid naturbruksprogrammet har vidare möjlighet att läsa utökad studieplan för högskolebehörighet för vidare studier till exempelvis agronom, veterinär eller andra naturvetenskapliga högskoleutbildningar.

Antal elever vid Naturbruksprogrammet 1999 – 2012.

	Förändring sökande mot året innan:			Förändring mot året innan:			Antal elever per inriktning i årskurs 2									
	procent	Sökande 1:a hand 15/5	Andel sökande % av årskull	Andel antagn % av årskull	relativt årskull procent	elevaltal åk 1 procent	Antagna 15/9 åk 1	Jordbruk	Trädgård	Skog	Djur	Häst	Naturturism	Övriga	Åk1+2+3	Årskull 31/12
1999	-	2178	2,20	2,30	-	-	2269	521	144	278	389	501	-	224	6 727	98 800
2000	14	2476	2,45	2,38	4	6	2409	428	148	245	402	558	-	264	6 468	101 220
2001	12	2767	2,61	2,38	0	4	2516	446	138	212	513	559	-	297	6 354	105 858
2002	30	3601	3,29	2,46	3	7	2691	399	126	254	571	593	-	314	6 478	109 482
2003	5	3784	3,38	2,88	17	20	3225	478	168	287	721	717	-	344	6 428	112 076
2004	15	4338	3,63	3,01	5	12	3598	497	166	331	786	797	-	430	9 430	119 381
2005	0	4341	3,54	3,00	0	3	3690	548	154	391	910	845	-	418	9 834	122 798
2006	4	4525	3,48	2,83	-6	0	3682	525	168	375	979	845	-	376	10 024	130 105
2007	-9	4101	3,17	2,76	-2	-3	3577	508	175	329	968	857	225	257	10 059	129 451
2008	-2	4037	3,17	2,75	-1	-2	3505	528	135	341	947	797	259	179	9 867	127 500
2009	-1	3980	3,25	2,78	1	-3	3397	558	123	370	1009	677	214	201	9 654	122 379
2010	-5	3780	3,20	3,03	9	5	3582	556	99	316	965	795	293	182	10 003	118 226
2011	-21	3003	2,73	2,71	-10	-17	2987	504	89	323	1024	782	274	216	9 274	110 072
2012	-8	2773	2,69	2,66	-2	-8	2744	507	77	305	916	579	190	134	8 573	103 013

Källa: Naturbrukets Yrkesnämnd och Naturbruksskolornas Förening.

2012 års studiehjälsutredning

I september uppvaktade NYN tillsammans med HYN och SYN 2012 års studiehjälsutredning (U 2012:02) i syfte att diskutera inackorderingsersättning och dess kopplingar till frågan om riksrekrytering. Utredaren, Anders Franzén, inledde med genomgång av direktiven Modernisering av studiehjälpen och anpassning av studiestödet till nya studerandegrupper (Dir.2011:122), och pekade bl.a. på att: Studiestödet ska verka rekryterande och bidra till ett högt deltagande i utbildning. Det ska utjämna skillnader mellan individer och grupper i befolkningen och i och med det bidra till ökad social rättvisa. Vidare ska studiestödet ha en god effekt på samhällsekonomin över tiden. Anders Franzén ansåg preliminärt att CSN borde vara huvudman för inackorderingsstödet. Då skulle skolorna behandlas lika oberoende av huvudmannaskap som fristående eller kommun.

Utredningen kommer att fundera på de fördelningspolitiska effekterna om man skall premiera långa eller korta resor.

Näringsens representanter framförde följande problembeskrivning: Problemen vi stöter på när det gäller inackorderingstillägget och därmed ungdomarnas möjlighet att få den gymnasieutbildning de eftersträvar är att i det nya GY11 finns det numera fyra inriktningar inom Naturbruksprogrammet, djur, skog, lantbruk och trädgård. När CSN bedömer om en elev skall få inackorderingstillägg ser de bara till om inriktningen finns inom två timmars pendlingsavstånd från hemmet. Detta ställer till problem framför allt inom djur och skog. T.ex. om en elev vill utbilda sig till skogsmaskinskötare och det finns en utbildning inom två timmar som inriktar sig på äventyrsguide så får eleven

inget inackorderingstillägg. Inom djur, som det finns många utbildningar inom, så får den elev som vill arbeta med hästar inget inackorderingstillägg om det inom två timmar finns t.ex. en smådjursutbildning. Det finns fler exempel på orimligheter där en elev "hänvisas" till en utbildning som inte alls är likvärdig den önskade. CSN är de som har hand om inackorderingstillägg för folkhögskolor, fristående skolor. Om Naturbruksskolan har en kommun eller ett landsting som huvudman är det elevens hemkommun som beslutar om inackorderingstillägg men oftast så följer de CSN:s regelverk. Ett annat problem är att inackorderingstillägget inte har indexerats upp sedan 1994, vilket även Anders Franzén berörde.

Skolornas erfarenhet är att många av eleverna väljer deras naturbruksutbildningar av ett genuint intresse och i många fall är trötta på "skolbänken" och vill arbeta praktiskt i utbildningen. Att då kanske inte kunna gå utbildningen p.g.a. ekonomiska skäl och tvingas gå en utbildning de inte är intresserade av leder kanske till att de inte skaffar sig en gymnasieutbildning över huvud taget.

Näringsen påpekade vidare att den nya gymnasieskolan är en yrkesutbildning som leder till yrkesutgångar och att det borde vara yrkesutgången som är vägledande i stället för inriktning, vid CSN:s bedömning.

Franzén menade att utredningen ska föreslå regler för inackorderingstillägget och hur det ska administreras men inte vilka som ska få det. Vi menar att om man gör tydliga regler inkl. att man tar hänsyn till utgång så ger det sig självt vilka som får och inte får.

Att hänsyn tas till inriktning och inte utgång är givetvis en nackdel. Ett större problem för de skogliga utbildningarna är att det finns relevanta utbildningar endast i ett fåtal kommuner. Om elever från hela landet ska kunna lockas att söka bör inackorderingstillägg betalas i klart flera fall än idag. Det är möjligt att 2-timmarsregeln, om den alltid gällde, skulle bli en klar förbättring jämfört med dagsläget.

Utredningen skall presenteras sommaren 2013.

För ytterligare information - välkommen kontakta NYN:s kanslichef
Michael Insulander, michael.insulander@lrf.se, tel 08-787 54 09.